

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 255.122 van 28 november 2022
in de zaak A. 235.736/X-18.096**

In zake : Marcus BRUURS
 woonplaats kiezend te 2387 Baarle-Hertog
 Alpheneseweg 12

tegen :

1. het VLAAMSE GEWEST
2. de GEMEENTE BAARLE-HERTOG
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom De Sutter
kantoor houdend te 9000 Gent
Koning Albertlaan 128
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 18 februari 2022, strekt tot de nietigverklaring van “de beslissing d.d. 21 oktober 2021 van de gemeenteraad van Baarle-Hertog, betreffende agendapunt 10” en van “[d]e beslissing d.d. 23 december 2021 van [het] Agentschap Binnenlands Bestuur, waarvan een [k]opie in bijlage”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Wendy Depester heeft een verslag opgesteld.

Verzoeker heeft een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 november 2022.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Marcus Bruurs, die in persoon verschijnt, en advocaat Tom De Sutter, die verschijnt voor de verwerende partijen, zijn gehoord.

Auditeur Wendy Depester heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is inwoner, en lid van de gemeenteraad, van de gemeente Baarle-Hertog.

3.2. In november 1997 besluiten de gemeenteraden van de gemeenten Baarle-Nassau (Nederlandse gemeente) en Baarle-Hertog (Belgische gemeente) om het Gemeenschappelijk Orgaan Baarle (hierna “GOB”) op te richten, gelet op hun bijzondere bestuurlijke problematiek als gevolg van de complexe enclavesituatie.

Het GOB is een publiekrechtelijk grensoverschrijdend samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid en zonder gelede structuur, in toepassing van de Benelux Overeenkomst ‘inzake Grensoverschrijdende Samenwerking tussen Territoriale Autoriteiten en Samenwerkingsverbanden’ van 12 september 1986. Het GOB kan samenkomen in plenaire zitting (dit zijn de gemeenteraden van beide gemeenten) (hierna “het GOB-plenair”) en in beperkte

samenstelling (dit zijn de colleges van burgemeester en schepenen van beide gemeenten) (hierna “het GOB-beperkte samenstelling”).

3.3. In de vergadering van het GOB-plenair van 17 december 2019 keuren de gemeenteraden van de gemeenten Baarle-Nassau en Baarle-Hertog de begroting 2020 van het Cultuurcentrum Baarle (hierna “CCB”) goed.

De maximale gezamenlijke gemeentelijke bijdragen worden op basis van deze goedgekeurde begroting voorlopig vastgesteld op 412.090 euro. Conform de in de exploitatieovereenkomst afgesproken verdeelsleutels wordt voor de gemeente Baarle-Nassau de bijdrage maximaal vastgesteld op 280.580 euro en voor de gemeente Baarle-Hertog op 131.510 euro.

3.4. De jaarrekening 2020 van het CCB sluit af met een subsidiabel tekort van 421.384 euro.

3.5. Hoewel het gebruikelijk is om de goedkeuring van de jaarrekening van het CCB te behandelen op een vergadering van het GOB-plenair, is dit voor de jaarrekening 2020 door omstandigheden niet mogelijk en wordt er in het GOB-beperkte samenstelling op 13 september 2021 beslist om deze jaarrekening “bij uitzondering” in de gemeenteraden van de respectievelijke gemeenten apart te behandelen.

3.6. Op 21 oktober 2021 keurt de gemeenteraad van de gemeente Baarle-Hertog de jaarrekening 2020 van het CCB goed, en stelt hij op basis van deze jaarrekening en de in de exploitatieovereenkomst afgesproken verdeelsleutels de gezamenlijke gemeentelijke bijdragen vast op 421.384 euro, waarvan 287.555 euro ten laste van de gemeente Baarle-Nassau en 133.829 euro ten laste van de gemeente Baarle-Hertog.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

3.7. Verzoeker dient op 24 oktober 2021 tegen de eerste bestreden beslissing een klacht in bij de toezichthoudende overheid.

3.8. Op 3 november 2021 beslist ook de gemeenteraad van de gemeente Baarle-Nassau om de jaarrekening 2020 van het CCB goed te keuren en om de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Baarle-Nassau, op basis van deze jaarrekening en de in de exploitatieovereenkomst afgesproken verdeelsleutels, definitief vast te stellen op 287.555 euro.

3.9. Op 22 december 2021 beslist de gouverneur van de provincie Antwerpen om niet op te treden.

Dit is de tweede bestreden beslissing. Deze beslissing wordt verzoeker op 23 december 2021 ter kennis gebracht.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep ratione materiae voor wat de tweede bestreden beslissing betreft

4.1. Met de tweede bestreden beslissing onthoudt de toezichthoudende overheid zich ervan om in het kader van het facultatief algemeen administratief toezicht op te treden. Een dergelijke onthouding is geen voor de Raad van State aanvechtbare rechtshandeling.

4.2. De desbetreffende excepties van de verwerende partijen zijn gegrond. Het beroep is onontvankelijk voor zover het tegen de tweede bestreden beslissing is gericht.

V. Ontvankelijkheid van het beroep ratione personae ten aanzien van de eerste bestreden beslissing

Standpunt van de partijen

5.1. De eerste en tweede verwerende partij betwisten in hun memorie van antwoord verzoekers belang. Zij stellen dat verzoeker zich enkel kan beroepen op een functioneel belang als gemeenteraadslid, dat hij “dienvolgens slechts ontvankelijk middelen [mag] aanvoeren waarin hij de schending inroept van

prerogatieven en bevoegdheden die onder dat belang vallen”, en dat het beroep “onontvankelijk [is] ten aanzien van de eerste bestreden beslissing”.

5.2. Verzoeker beroept zich in zijn memorie van wederantwoord “op elk mogelijk belang dat hij heeft, niet alleen als gemeenteraadslid, doch ook als burger, waaronder ook een moreel belang”. Hij heeft belang om de nietigverklaring te vorderen van de eerste bestreden beslissing waar de gemeenteraad van Baarle-Hertog zijn bevoegdheid op manifeste wijze overschrijdt. Aan verzoekers oproep “reeds op de vergadering zelf, om zulks niet te doen, werd geen gevolg gegeven”.

5.3. Verzoeker stelt in zijn laatste memorie de eerste bestreden beslissing aan te vechten “omdat de prerogatieven en de rechten van de gemeenteraad van Baarle-Hertog zijn overschreden”. De schending van de prerogatieven van de gemeente Baarle-Nassau is “niet de reden of de grond van het annulatieberoep van verzoeker”.

Beoordeling

6.1. Verzoeker verwijt de eerste bestreden beslissing in wezen, anders dan hij in zijn laatste memorie laat uitschijnen, de bevoegdheid van de gemeenteraad van de gemeente Baarle-Nassau te miskennen door in diens plaats het bedrag vast te stellen dat ten laste is van de gemeente Baarle-Nassau. Het is een kritiek waaraan verzoeker geen belang vermag te ontleen, ook geen functioneel belang als lid van de gemeenteraad van de gemeente Baarle-Hertog: noch heeft de gemeenteraad van de gemeente Baarle-Hertog zich ontdaan van een bevoegdheid die hem wettig toekwam, noch heeft een andere overheid een bevoegdheid uitgeoefend die de gemeenteraad van Baarle-Hertog toekwam.

Overigens wordt vastgesteld dat de gemeenteraad van de gemeente Baarle-Nassau, wat betreft de goedkeuring van de jaarrekening 2020 van het CCB en de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Baarle-Nassau, zelfs al maanden vóór het instellen van voorliggend beroep inhoudelijk eenzelfde beslissing als de eerste bestreden beslissing heeft genomen (zie randnummer 3.8).

6.2. De excepties zijn gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwierpt het beroep.

2. Verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro, op een bijdrage van 22 euro en op een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partijen gezamenlijk.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van achtentwintig november tweeduizend tweeëntwintig, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Jan Clement,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Johan Lust